

Krzyżówka (*Anas platyrhynchos*)

I. Występowanie i siedlisko

Krzyżówka jest najbardziej rozpowszechnioną kaczką na półkuli północnej. Niektóre jej podgatunki zasiedlają Australię i okoliczne wyspy, wiele wysp Pacyfiku i Madagaskar. W Polsce jest popularna na obszarze całego kraju. Zamieszkuje okolice, w których znajduje się jakakolwiek woda. Najbardziej odpowiadają jej płytkie zbiorniki wodne z obfitą bazą żerową, mocno zarośnięte różnorodną roślinnością. Potrafi się przyzwyczaić do człowieka i wtedy niestraszne jej przebywanie nawet w centrum miast.

II. Charakterystyka ogólna

Jest ona naszą największą kaczką i wielkością przypomina kaczkę domową. Waży do 1,5 kg. Samiec w szacie godowej, którą nosi od września do maja, wygląda niezwykle okazale. Ciemnozielona, połyskująca głowa i górna część szyi jest oddzielona od reszty ciała białym pierścieniem. Pierś i reszta szyi jest rdzawobrazowa, a spód ciała szarobiałe. Dwa środkowe piórka w ogonie są charakterystycznie, haczykowato zadarte. Samica jest jednolicie, brązowo-łoso ubarwiona. U obu płci występuje białe obramowane fioletowawe lusterko. Wiosła mają koloru czerwono - żółtego. Dziób żółtopomarańczowy, u starszych osobników ciemnieje.

III. Odżywianie

Krzyżówki są zasadniczo wszystkożerne. Zjadają takie drobiny jak plankton i potrafią połknąć mysz. W menu mają wszelakie bezkręgowce, ikry, skrzek, drobne

rybki, delikatniejsze pędy i liście, ziarna zbóż, różne nasiona, tudzież żołędzie. Nie gardzą również pokarmem, który daje im człowiek, choć z reguły nie jest on zbyt zdrowy.

IV. Rozmnażanie i rozwój

Samice na lęgi z reguły wracają do miejsca swojego urodzenia lub tam, gdzie już wyprowadziły młode. Gniazda budują ze źdźbeł i liści oraz własnego puchu. Dobrze je ukrywają i niekoniecznie wznoszą nad wodą. Potrafią wykorzystać do tego celu norę lub specjalne kosze lęgowe. Samce towarzyszą paniom, aż te wygodnie zaczną wysiadywać jaja, a potem szukają następnej partnerki. Po okresie godowym tworzą męskie stadka i odbywają wspólne pierzenie. Samice średnio znoszą do 12 jaj i wysiadują je 27-28 dni. Młode po około 55 dniach uzyskują lotność, a w następnym roku są już zdolne do rozrodu.

V. Zachowanie

W okresie pierzenia (samce po godach, samice po odchowaniu młodych) kaczki tracą lotność i dlatego ukrywają się w niedostępnych miejscach. Najbardziej znanym miejscem, w którym kaczki masowo spędzają ten czas jest Słońsk. Charakterystyczne dla kaczek jest to, że jak się zrywają do lotu to zazwyczaj robią to pod wiatr.

VI. Słowniczek

Ciąg – przelot ptaków określonymi i powtarzalnymi trasami.

Lusterko – połyskujące plamki na skrzydłach kaczek.

Krykucha - kaczka wyhodowana do wabienia kaczorów

Sady – zbieranie się ptaków na jednym akwenu.

Tabun – większa liczba kaczek.

Wiosła – o nogach ptaków posiadających błonę pławną między palcami.

Ziarniki – oczy.

Zapady - wieczorne zlatywanie ptaków na odpoczynek.

Pierzenie się – zmiana upierzenia u ptaków.